

Saamelaiset kieltävät suuret kaivokset: ”Lapion kokoisilla vehkeillä voi kaivaa”

JUSSI LEINONEN

Saamelaiskäräjien varapuheenjohtaja Heikki Paltto haluaa pitää Inarijärven ja Tenon kaltaiset vedet puhtaina. Siksi isoja kaivoksia ei haluta sallia.

🔑 Lapin uutiset 20.11.2015 klo 11:03 Päivitetty 11:51 Olli Miettunen

154

Isoja kaivoksia on turha suunnitella saamelaisten kotiseutualueelle, jos saamelaisilta asiaa kysytään. Saamelaiskäräjät sanoutui irti vapaaehtoisesta Kestävän kaivostoiminnan verkostosta. Käräjien puheenjohtaja **Tiina Sanila-Aikio** on todennut, ettei kaivostoiminta ole mahdollista edes kestävän kaivostoiminnan periaatteilla.

Lapin kullankaivajain liiton puheenjohtaja **Hannu Viranto** pitää käräjien päätöstä yllättävänä.

– Tuntuu olevan tärkeää osallistua kaikkiin foorumeihin, jotka edistävät kestävää kehitystä, kaivostoiminta mukaan lukien.

Viranomaisista työ- ja elinkeinoministeriö, Tukes ja ely-keskus eivät kommentoi asiaa.

– Kestävän kaivostoiminnan verkosto on vapaaehtoinen ryhmä, jossa TEM:llä ei ole roolia, kaivosylitarkastaja **Riikka Aaltonen** työ- ja elinkeinoministeriöstä sanoo.

Ympäristöministeriön kansliapäällikön **Hannele Pokan** käsityksen mukaan saamelaiskäräjien edustaja on mukana, kun Verkosto oli jo aloittanut malminetsintää koskevien

kestävyysskriteerien valmistelun. Sanila-Aikio ja Verkoston pääsihteeri **Eero Yrjö-Koskinen** sanovat, että näin on.

Käräjien varapuheenjohtaja **Heikki Paltto** toistaa ja Sanila-Aikio vahvistaa Inarissa Kaivosvastuun kokouksessa kuullun perustelun – ei ole voimavaroja. Kaivosvastuun työstä on saatu irti se, mitä siltä odotettiin – saamelaisten näkemykset otetaan huomioon.

– Niitä kokouksia on aina niin tiheästi, meidän virkaihmiset ei kerkiä olla mukana, Paltto toteaa.

– Me seuraamme tilannetta. Sehän ei sido, koska se on vapaaehtoinen.

Kaivosvastuu antaa suosituksia, miten kaivosasioissa tulisi toimia. Paltto sanoo että asia on uusi, eikä vielä tiedetä noudatetaanko ohjeita ja suosituksia.

Palton mukaan käräjillä yleinen näkemys on, ettei kaivoksia tule sallia saamelaisten kotiseutualueella – kun on nähty, mitä vahinkoa se voi tuottaa.

Hannu Viranto toivoo, ettei käräjien vetäytymispäätöksestä seuraa totaalista irtisanoutumista muustakin yhteistyöstä ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Heikki Palton mukaan jokseenkin lapion kokoinen kaivostoiminta voidaan kestää, jos se ei haittaa alueen muita elinkeinoja.

– Lapin kullankaivajain liitto on aloittanut Saamelaiskäräjien kanssa avoimet ja yhteistyöhakuiset keskustelut kullankaivuasioista, Viranto toteaa.

Kullankaivajilla on valmius jatkaa keskusteluja, vaikka Virannon mukaan tällaiset irtiotot nakertavat toiveita tuloksista eli perusteettoman valitustehtailun loppumisesta.

Kestävän kaivostoiminnan verkoston periaatteisiin kuuluu sitoutuminen luonnon monimuotoisuuden suojelemiseen ja ylläpitoon, kulttuuriperinnön vaalimiseen ja saamelaisten erityisoikeuksien kunnioittamiseen.

Pokan mukaan verkoston työssä mukana oleminen ei tarkoita, etteikö yksittäisissä kaivoshankkeissa voi tulla intressiriitoja saamelaisten, paikallisen väestön, muun elinkeinon, ympäristöjärjestön ja jonkun kaivosyhtiön välillä.

– Toistaiseksi yhtiöt ovat pysytelleet poissa saamelaisalueelta.

– Verkosto on rakentanut yhteisesti hyväksyttävissä olevia toimintatapoja ja kriteerejä kaivosyhtiöille, eikä se pyri olemaan yksittäisten kaivoskiistojen ratkaisija, kansliapäällikkö sanoo.